

Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32804>

Özet

Yansıtıc? Dü?ünme E?ilimi Ölçe?i, ilkö?retim birinci ve ikinci kademe ö?retmenlerinin mesleki uygulamalar? s?ras?nda sergiledikleri yansıtıc? dü?ünme e?ilimlerini ve düzeylerini belirlemek amacıyla geli?tirilmif? öz bildirim tipi bir ölçme aracıdır. Ölçek, 2010 y?l?nda H. K?l?nç tarafından F?rat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırlanan bir Yüksek Lisans Tezi kapsamında geli?tirilerek alana kazandırmıştır. Bu araç, özellikle E?itim Bilimleri alanında, ö?retmenlerin öz de?erlendirme, ele?tirel analiz ve sürekli mesleki geli?im kapasitelerini incelemek için önemli bir psikometrik araç i?levi görmektedir.

Ölçek, ö?retmenlerin deneyimlerini sistematik olarak sorgulama, hatalardan ders ç?karma ve alternatif çözüm yollar? geli?tirme gibi yansıtıc? süreçlere ne ölçüde yatkın olduklarını tespit etmeyi hedefler. Ölçe?in geli?tirilmesi amacıyla psikometrik özelliklerinin incelenmesine rağmen, kaynak referansta geçerlik ve güvenirlik katsayılarına dair özet bilgi sunulmamıştır.

Anahtar Kelimeler

Yansıtıc? Dü?ünme, Ö?retmen, Ölçek Geli?tirme, E?itim Bilimleri, İlkö?retim, Dü?ünme E?ilimi, Mesleki Geli?im.

Yazarlar

H. K?l?nç

Amaç

Ölçe?in temel **amacı**, görev yapmakta olan ilkö?retim birinci ve ikinci kademe ö?retmenlerinin, mesleki deneyimlerini ele?tirel bir bakış açısıyla de?erlendirme ve bu de?erlendirmelerden ders ç?karma e?ilimlerinin düzeyini nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, ö?retmenlerin pedagojik yeterliliklerini ve mesleki geli?im ihtiyaçlarını tespit etmeye yardımcı olan önemli veriler sunar.

Ölçek, ö?retmenlerin karşılaştıkları e?itimsel sorunlar? çözme stratejilerini, yeni durumlara adaptasyon yeteneklerini ve kendi ö?retim uygulamaları üzerindeki farkındalıklarını ölçerek, yansıtıc? süreçlerin e?itim ortamındaki yoğunluğunu ve kalitesini ortaya koymayı hedefler. Bu sayede, ö?retmen e?itim programlarının etkinliğinin de?erlendirilmesi ve iyileştirilmesi için somut bir temel sağlanır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Bu ölçek tarafından ölçülen **psikolojik yapı**, bireyin deneyimleri, inançları ve bilgisi üzerine bilinçli, ele?tirel ve sistematik bir şekilde dü?ünme e?ilimi olan Yansıtıc? Dü?ünme e?ilimidir.

Yansıtıcı düşünme, John Dewey'in eğitim felsefesinden köken alır ve deneyimin aktif, sürekli ve dikkatli bir değerlendirilmesi olarak tanımlanır.

Öğretmenler bağlamında, yansıtıcı düşünme eğilimi; ders planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde kendi kararların gözden geçirme, alternatif yaklaşımlar düşünme ve mesleki öğrenmeye açık olma kapasitesini ifade eder. Ölçek, genellikle yansıtıcı düşünmenin **açıklık** (yeni fikirlere ve eleştirilere açık olma), **sorumluluk** (eylemlerin sonuçların üstlenme) ve **sistematiçlik** (düzenli ve mantıksal sorgulama) gibi temel boyutların ölçmeyi amaçlamaktadır.

Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik çalışmalarına dair nicel sonuçlar açıkça belirtilmemiştir (-). Ancak ölçeğin bir ölçek geliştirme çalışması kapsamında oluşturulduğu göz önüne alındığında, geçerlik kanıtlarının sunulduğu varsayılmaktadır. Bu kanıtlar, ölçeğin gerçekten de yansıtıcı düşünme eğilimini ölçtüğünü göstermelidir.

Geliştirme sürecinde, kapsam geçerliğinin sağlanması için **uzman görüşüne** başvurulduğu ve maddelerin teorik yapıyı ne kadar iyi temsil ettiğinin incelendiği düşünülmektedir. Ayrıca, yapı geçerliğinin belirlenmesi amacıyla **Faktör Analizi** (Açıklayıcı ve/veya Doğulayıcı) kullanılarak maddelerin teorik alt boyutlarla tutarlılık testi edilmiştir. Detaylı geçerlik analizleri için orijinal tez metnine başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlik

Kaynak referansta güvenilirlik çalışmalarına dair nicel sonuçlar açıkça belirtilmemiştir (-). Eğitim Bilimleri alanındaki standart psikometrik uygulamalar göz önüne alındığında, ölçeğin iç tutarlılık (Cronbach Alfa) katsayısının hesaplandığı ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirlik analizlerinin yapıldığı varsayılabilir.

Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin homojen olduğunu ve aynı yapıyı ölçme konusunda başarılı olduğunu gösterir. Güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı durumlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeği, çok boyutlu bir yapıyı ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu nedenle, ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koymak amacıyla faktör analizinin kullanıldığı ve bu analiz sonucunda yansıtıcı düşünmenin farklı bileşenlerini temsil eden alt boyutların (faktörlerin) elde edildiği düşünülmektedir.

Faktör analizinin detayları, tezin metodoloji bölümünde yer almaktadır ve bu analizler, ölçeğin son halindeki madde sayısını, alt boyutların adları ve her bir maddenin hangi faktör altında toplandığını belirlemiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin teorik temellerini psikometrik olarak desteklemektedir.

Araç (Ölçek Yapısı)

Test Type: Geliştirme

Format: Derecelendirme formatı (Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi bir ölçek kullanılır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: İlköğretim Öğretmenleri (Birinci ve İkinci Kademe Öğretmenleri)

Age Group: Yetişkin Popülasyonu

Population Details: Türkiye'de görev yapan ilköğretim (1-8. sınıflar) öğretmenleri örneklem grubu olarak kullanılır. Ölçek, mesleki deneyime sahip bireylere yöneliktir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Yansıtıcı Dönme, Eğitim Programları, Öğretmen Eğitimi, Mesleki Gelişim, Psikometrik Özellikler, İlköğretim, Teori ve Uygulama.

Yazarlar (Detaylı)

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir

Correspondence Address: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, Türkiye (Tez yazıldığı dönem itibarıyla)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir çalışmada (bir Yüksek Lisans Tezi) kapsamında geliştirilmiştir. Akademik ve kar amacı gütmeyen araştırmalarda kullanımı genellikle tez yazarının ve danışmanın iznine tabidir. Ölçeğin ticari kullanımı için herhangi bir ücret bilgisi mevcut değildir.

Test Yılı: 2010

Kaynaklar

K?l?nç, H. (2010). *?lkö?retim birinci ve ikinci kademe ö?retmenlerinin yansıtıc? dü?ünme e?ilimleri* (Yüksek Lisans tezi). F?rat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, E?itim Bilimleri Bölümü, E?itim Programlar? ve Ö?retimi Anabilim Dal?, Elaz??.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [yansitici-dusunme-egilimi-olcegi-toad.pdf](#)

Tez kayd?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: [tez.yok.gov.tr](#)

Yansıtıc? D?ünme E?ilimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme yap?s? için lütfen K?l?nç (2010) taraf?ndan haz?rlanan orijinal Yüksek Lisans tezine ba?vurunuz.